

Nepodpisani se dopisi ne dišaju. Pripremala se pisma, oglasi itd. takođe po običajem čekaju ih po dogovoru. Isto tako je za posel. Novci se šalju poštarskim na putnicom ("exprese postale") na administraciju "Štate Slage". Ime, prezime i najbliže podatke valja točno iznati.

Konci list nedjeli na vremenu, neka to javi odgovarajućim u otrema pismima, za koje se ne plaća poštara, ako se izrava napiše: "Rakamajca".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Stogom rasta male stvari, a sestoga sve pokvar. Naz. pol.

Umorstvo u Lošinju.

Primiti se eto svomu koncu treći sedan, od kako bježi počinjen u nekoj pitom u Lošinju užasni zločin. Da nam je bilo pisati ove redke odmah pod prvim utiskom zbog onog grozog čina, bili bismo morali umakati naše pero u najotrovniju kuću, a da uzmognemo dati primjereng izraza ogorenjem čuvstvu našem i svakog poštenog čovjeka. Danas, nakon sedamnaest dana, možemo pisati nešto bladnije, premda nam se jošte koža jezi i živci razdražuju i na same pomisao na onaj strahoviti dogodaj. Ali nam valja ipak suspagnuti našu ogorčenost i uzbudjenost, da nedamo povoda zapljeni i da nam se ne kaže bilo s koje strane, da vlada s nama strast, il da je u nama srce nadvladalo razum.

Povod strašnomu zločinu od dne 2. agusta dala je nedužna hrvatska pjesma. Tako su glasile prve vesti iz Lošinja, ali u istini tomu nije tako. Dublje, mnogo dublje valja tražiti povod za vjerskomu zločinu, što ga počinile občinski panduri, u Lošinju, koji su zvani, da bđu nad mirom i redom i da zapriče svaku nedjelu. A tko da ne vjeruje tomu? Onaj, kojemu nisu poznati prostački izgredi i divljake navale na hrvatsko-slovenske zastupnike u Poreču i izvan sabora; onaj, koji nezna za nečuveno barbarstvo, počinjeno na istih zastupnicima u Piranu, kad im je bilo bježati sa prtljagom na ramenih usred bješneca bure, u ljetoj zimi, proganjeni kamenjem od piranske "Signorie"; onaj, koji nije ništa čuo o zlostavljanju naših svećenika, učitelja i drugih rođaju u Poreču, Pazinu, Kopru, Buzetu itd. itd.; onaj, komu nisu poznati glasoviti izbori poslednjih desetak godina, obavljeni u Poreču, Vrsaru, Vodnjani, Šaunjicima, Oprtuji, Vižinadi itd. itd.; onaj, koji nezna za povjesnu unijetiju hrvatskih fiducijara u Poreču i Vodnjani; onaj, koji ništa nezna o najnovijih izgredih i o krvoproljeću u Lovranu i u Mošćenicah.

Ovakvih i sličnih nedjela talijanske gospode u Istri dalo bi se nabrojiti čitavu krunicu. Na toga nam ne treba, jer je sve to poznato svakomu, koji se iole zanima za naše javne odnose u Istri.

Svim ovim junačtvom naših narodnih protivnika treba tražiti izvor s jedne strane u preziru i mržnji na sve, što je hrvatsko-slovensko u Istri, a druge pak strane u tom, što oni misle ili su uvjereni, da im je preto počinjeni i najveći zločin proti Hrvatu i Slovencu.

Nevina hrvatska pjesma, što ju je pjevnuo pred samu smrt nesretni naš mladić u Lošinju, nije dala povoda občinskim stražarom, da ga zvierski umore, već ona bježi samo izlika, da se na njemu izvede krvoljni čin.

Ali o samom zločinu neće nam se dalje, jer se stvar nalazi u rukama sudaca izražitelja, koji će bez dvojbe ustanoviti jur poznate činjenice, i jer će biti jošte prikope, da se o tom

progovori na ovom i na drugom važnijem mjestu.

Ovdje želimo jošte iztaknuti, kako je svim našim jadom i nevoljama trati uroke u tužnih odnosih, koji vladaju u Primorju u obče, napose pak u našoj sirotici Istri. Ti odnosi poznati su dostatno središnjoj vladini u Beču, — kojoj bježi i najnoviji zločin u Lošinju pribočen — i on je dužna, ne samo zbog svojih preko 400 hiljada najvjernijih državljana, nego i radi državnih interesa, da se odnošaji sa temelja promjene.

Naši narodni protivnici ubijali su nas i morili duševno, dok smo čamli u tmini neznanja i neuskoci, a sad, kad smo se stali buditi, kad smo počeli tražiti, da se vrši pravda i pravica, sad su se latili smrtonosnog oružja, komu je pao žrtvom nesretni naš Oktavijan.

Radi te narodne žrtve nesmijemo zdravljati niti klonuti duhom, već dapače podvojenim silami neka svatko vrši svoje narodno poslanstvo. Narodnu žrtvu osvetiti ćemo najbolje, ako svu složno uzradimo za moralni i materijalni boljaj našega puka u Istri. Njegova nevinu prolivena krv neka nas neprestano bodri na rad, na požrtvovnost i uztrajnost u borbi za slobodu i jedinstvo našega naroda.

Dopisi.

Nerezine 15. agusta 1896. Javljamo vam se opet jednom iz ove zabilje občine, koja broji 2000 duša, da se čitatelji "Štate Slage" uvjore, kako s nama nepravedno upravljaju naši občinski poglavari. Mi svj, možu i žensko, staro i mlađe, govorimo našim milozvaničnim jezikom, kojim su govorili i naši predci, koji su došli iz Hrvatske i Dalmacije u ovu občinu; a da je tako, pokazuju naši skoro sva prezimena, kao na primjer Zorović, Sokolić, Rukonić, Žukdić, Matković, Grbac, Grušić, Irković, Kremenić, Bogorić itd. Ali neznamo, kojim je vjetrom došao po našu nešreću amo otac našeg glavarja, koji je sve svoje bogatstvo donesen u jednom rubcu, kako obično dolaze tudjinci u naša mesta i nastanio su u Osoru. Njegov sin po zanatu ribar, kasnije postao međunarodni upravitelj biskupova dobra na Unijah; a najposlij evo 12 godina vidimo ga načelnicu "Štate Slage" učitelja, kako je učiteljica ne želi da mu daju u školu. Takođe i mnogi iz samoga Osora, uvidit će, da ste ga prevarili, te će vas u zadnjem ostaviti, moći se Bogu: od osorske želje, oslobodi me Gospodine! Sazvali ste jedinicu i da protestirate proti uvađanju hrvatskoga jezika u osorskiju školu, što ga više občina zahtjeva u načelnicu, i to vanjski bježi druga točka dnevnoga reda: bravi!

U naši, da će naći podpre i potrodi, pozvali ste velež. gospodina župnika Lusinića. Dobro je učinio, ne odazvav se vašemu pozivu. Naš vredni i dječji župnik poznaje vrlo dobro osorskog položaja; on provjeda svomu stadi hrvatski, predložuje sv. sakramente, uči vjeronauku samo hrvatski, pa čete, da se on izvjeri svome svetomu zvanju; čete, da on potvrdi ono, što se bez smrtnoga grieška učiniti ne može. Oblast zahtjeva učiti u osorskoj školi hrvatski jezik, to je njemu bito dosta, a tim, što nije došao, pokazaće je, da je gospodo, na krivom putu. Zanimiva bježi i treća točka dnevnoga reda: da se naime u Nerezinu talijanskoj školi dade mjesto učiteljice ravnavajući učitelj, što je dosad bio učitelj hrvatske škole. Pitamo gospodina predsjednika, neka proglaši broj učiteljica hrvatske škole, stavljene za odlažaka učitelja Petrine, i koliki broj je tada imala talijanska učiteljica, pak čemo vidjeti, imade li prava on to zahtjevati. Lako je idti od kuće do kuće, zavajdati mirno pučanstvo i tražiti svaku prigodu da se prisli, neka roditelji upisa dječa u postigne svoj cilj, ustrojio je pred dve godine zlostretnu Legu, s kojom su zavila

rijal oblast pošalje vrednoga učitelja, uvjereni smo, da će se dogoditi, kako se je već dogodilo pod pokojnim Petrinom, da kad je nastupio službu u Nerezinu, našao je osmero djece, a iz svoga odlaska pustio je preko 120 učenika. Točka ova i sve ostale predložene točke bijahu oduševljenjem primljene od injenstvskog školskog vjeća, a potvrđene u nepodpunoj sjednici občinskog vjeća od 28. proslog jula, budući naš štor Jure imade takvu većinu u občinskom zastupstvu, koja se znade dignut i poklonit glavom. Nu ipak naša su se dvjica, koji su to tomu propitili, za to čest njim, a da to naši rođaci Anton Sokolić i Anton Rukonić, občinski savjetnici, i njim se je pridružio gospodin Nikolo Salalić, članik iz sv. Jakova. Ovomu moramo da javno zahvalimo, što nas je branio od nepravde. To mu služi na čest i diku, tim je bio pokazao, da ljudi mir i red i dobro svoje občine; da neća biti dionikom velike nepravice, što će čini jezik ovoga pučanstva. Bog te poživio, dječi glavaru, pak ako nisi dobio ostale tvoje občinske drogove u broju, predobio si ih u razboru.

Ovo sudejmo na javnost, e da bi se starija oblast za nas zauzela, neka bi propriječila, da nam naši protivnici ne unište ono, što nam je iz svete vjere najmilije, naš materinski jezik. Za danas dosta, a s vašom dozvolom drugi put o čem drugom. (Samu izvolute. Op. ured.)

Raporani.

Opatija polovicom agnsta 1896. Nevalja paziti na sredstva, kojima se radi, nego samo na to, da se postigne ono, što se hoće — to je rekao talijanski zastupnik Bartoli prigodom skupštine talijanskog političkog društva Istre u Malom Lošinju. I želja, već se sve čini, kada se i u Liburniji sprema nekakav prevar. Nervozno naprezanje i paklensko blesnilo ovog Jorkovog "Mazala" i židovskog "Piccola", te domaćeg našeg skota i inih varalica i zavodnika nekog "čestitog našeg pučanstva", kada je već započelo sreživo razoravajuće djelovanje u duhu onoga govora, što no ga izreče spomenuti zastupnik. Talijanski domaći izredi u društva sa saticom golici i gladnjima amio dotepeñih tudića. Talijana i Švaba i ovdajnji predanaca, kojim je majka — istarska Hrvatica — na umoru kano jedino bistrina ostavila toliko prezreni, al milozvani i i sladiči jezike hrvatski — otvaro proždrili i bješneci usta, da u nezasitno svoje grlo po Bartoli-evom receptu strp. krasnu ovu našu hrvatsku Liburniju, a napose drevan našu Opatiju. To lako svatko uviđi, tim brže mi, koji budao pratime koli politički, toli kulturni razvijati našega naroda i koji vršim lih svetu krišćansku duž est, kad otvoreno i pošno, bez svakog obsjeđivanja i varanja nastojim neukog našeg kmetu o-loboiliti iz sjeparskih i lihvarske pandža gospode Talijana, sa zapadne obale Istre i njihovih pličenica po Liburniji, koji imaju načelo — kako medju sobom sami po Lovrana gospore — zadužiti kod sebe i osimostni seosko (vanjsko) pučanstvo, da on na taj način postane njihovim robom (čavom), da ga u njegovom neznanju na nejpoštujni način uzmognu izabljivati u svoje netiće svrhe. O svemu tomu pružaju nam baš krasnu sliku netom svršeni občinski izbori u Lovranu i poznati izgredi u Mošćenicu, koji su većim dijelom plod bezdušne agitacije trojice talijanskih poda-

ljenika!

O nesretni moji zemljaci, neslašcije viša glas tih zadletih nepristupljivih našeg a i jezika, neslašcije onih, koji samo himbon i prevarom, lažu i Judinim novcem dolaze, da nas duševno i tjelesno uništite. Neslašcije onih podlidi i grijesnik lazih, što ih ti prodani bezznačajni predaniči šire medju vam! — Oni, dok smo mi Hrvati i Slovenci istarski još spaval

Indivi svakog životika na cijelom arsu.

Dopisi se nevršaju uko za nečakaju.

Nebiljegevi listovi se neprimjećuju. Preplatiti se potpisom stoji 50. for., za sejake 25. for. na godinu. Razmjerno prav. 25% i 1/2 na polgodine. Izvan carstva više potpisuju

Na male jedan broj 5 novi. Urednito i administracija našeg se u Via Farata br. 14.

Zatvorenici radi političkih prekršaja. Mjestno redarstvo u Trstu poveće je prenosiće kod raznih osoba, kojim se pripremaju neponeti jošte politički zločini. Između tih zatvorenika je još i danas mjestno redarstvo petoricu a gospori se, da će ih jošte biti zatvoreni. Međuzatvorenim se nalazi talijanskih državljana, koji valjda može, da njim je u Austriji sve dozvoljeno pošta ih ovdješi. Židovsko-liberalni krugovi u svemu podupiru. Čim doznamo pobili za nedjelje, koje su ti junaci "delle fedelissima" počinili, obavijestiti ćemo naše čitatelje.

Gorički garibaldinci od sudjeluju. U Gorice javljaju nam, da je tamozanj u edicije 19. t. m. četvrtac talijanskih mladića, koji su javno pjevali poznatu Garibaldi-ju himnu, kojom se vredja naša monarhija.

Talijanski listovi i njihovi zastupnici u carevičkom vječu tvrdi će jesti da neima irrevolucionara u našem Primorju. Tomu može vjerovati samo onaj, koji je grub, slipe i slabouman.

Razpušteni občinske zastupstve u Dolini. Dozajemo iz posve ponizana izvora, da biće razpušteno občinsko zastupstvo u Dolini i tamo postanu vlasti komesar u osobni nekoga Niemca. Ugovitzer-a. Pravi uzrok razpušta nije nam poznat, nu već sada ne moremo zatajiti svoga začudjenja, što je postao u cito slovenskoj občini Niemci za komesara.

Prsten na dar družbi av. Cirila i Metoda. Čestiti hrvatski radnik Jakovljević u Zagrebu darovan je prošloga čedina na sastanku Starčevecovog kluba — kad no se sabirali mlodenci za našu družbu, a na polači spomeni nezreće žrtve talijanskog plesnika u Lošinju, dječac Ostromana, jedini svoj prsten uz izjavu, da moramo biti pripravljeni naši narode hrvatskomu. Premaš najveći siromah, daruje družbi sve sto ima, a to biće prsten, jer drugo nije imao. Svaku čest toljkoj pozdravljosti veljchiedog Jakovljevića.

Iz Lopoglav (Gorenja vas) pišu nam dne 15. t. m. Poznata je još naobrazljenu latinsku rečenicu: "de mortuis nihil nisi bene" — o mrtvih ništa nego dobro. — Nje se drže na prosvjetljenom svetu, ali zlobnim i fanatičnim talijansko-židovskim intrigantom, čini se, da nije poznata. Bez stranom vještinu iz Pazina, bijutari "Gioine Pensiero" i čiftutsi "Piccolo della Sera" od 14. t. m. na najbezobrazniji način, koji se u podpunom smislu riječi zove: rugoba i grđoba, iznaušaju pod našim vratom. "Morte di un agitatore creolo" najpodlijekleto i najnjenjusije laži o blagopokojnom našem Rajku Revelante-u.

Do suza ganuti s gubitka takovog svećenika, koji je za životu u svojoj skromnosti radio lik za spas duša, povjerenoga mu stada i za sretniju budućnost drage mu rodne grude, do dna srca potreseni s gubitka takovog rodoljuba, kojem je i kao takovom jedinim u životu života bilo sc. sv. evanjelje — mi nemožemo, da se u žalostnom času obazremo na pojedine osvade tih talijanskih "macala", već uime kvačanskog čuvatovanja proti svemu, što je rečeno proti pokojniku i neposredno proti našoj narodnosti, prosvedujemo najstreljanje kao nemoralnom zadirkivanju političkih smušenjaka oko spomenutih lažopisa.

A Ti, dragi naš Rajko, snijav mirno, snijav sladko sanak vječni! Svatvišnji, kojemu si bio posvetio ovozemno svoje živovanje, uveo Te u slavu kraljestva svoga. Molit se Njemu i za one, koji ne daju ni u grobu mira zemskim ostankom tvojim; molit se i za razpetu nam majku domovinu!

Za spomenik dr. Antu Podreki doprijeće nadalje gg.: Knežić Fran, Trst for. 1:50, B. Rešetar, Trst for. 1, dr. Fran Mandić, Trst for. 1, Ante Truden, Trst for. 1, Matko Mandić, Trst for. 1, M. Gršković, Trst for. 1, Bogdanović Ante, Trst for. 1, Kosović Lovro, Trst for. 1, vojni kurat Jaklić, Trst for. 1, dr. Otokar Rybač, Trst for. 1, Mankov Ivan, Trst for. 1, Štuka Josip sabranih među prijatelji pokojnikovim u Trstu 5 for., Čvar Jure, Beran 50 nrc, Jelović Rajmond, Beršec 2 for., Pindulić Dinko, Montrilj for. 3, Vanik Josip, Krbava 3 for., Kirinčić pop Ante starji, Dobrinj 2 for., Spinetić Vjekoslav 3 for., dr. Josip Abram, Trst for. 1, Ivan Kocmarić, Trst sabranih među pokojnikovim prijatelji 2 for., Pindulić Dinko, Montrilj 3 for., Rikard Kataflić Jeretov, Zadar 3 for., Vitezović dr. Dinko, Krk 5 for., Marković pop Marko, Kornić 2 for., Barkovljak 1 for. — Plemeniti darovatelji srdačna hvala.

Slijedeć plemeniti primjer. Prigodom smrti svojih roditelja, a na blagu njihovu uspomenu, brača Blažinkini poklonjili su závodu javne dobrovornosti u Stavogradu kruna 50; družbi sv. Cirila i Metoda u Istri 50; ubožnim učenikom hrvatske pučke škole u Zadru 50; i Hrvatskom staričarskom društvu u Kuinu 50. Ovu svotu primio je povjerenik družbe g. R. K. Jeretov. Cirillo-Metodijskom daru pridružio se i

Boći mu, da u moreće. Mlado gledalo, velećenjeni gospodin A. Gaberšček tiskar u Gorici, koji je "družbu" podario sa 15 svazezak "Knjizičice za mladino".

Nadalje velećenjeni gosp. F. Jedinak iz Svetog Križa (Zadretje) poklonio našoj družbi 13. knjiga zanimljivog i važnog stava. Plemeniti darovateljima gg. I. Kopač, A. Gaberšček te F. Jedinak budi ovim izrečena najtoplja hvala. Dao Bog, te se i drugi inačici našeg roda ugledali u nje. Samo napred za družbu!

Volosko dne 15. agusta 1896.

V. Tamičić
predsjednik družbe.

Akvizitora

za osiguranje proti požaru i na život uz stalnu placu prima, kod nas vrlo dobro poznato i razgranjeno osiguravajuće društvo. Ponude neka se kašju upravi našega lista pod naslovom: "Akviziter".

DROGERIJA

na debelo i drobo

G. B. ANGELI

TRST

Corse, Piazza della Loggia 1.

Oduševljena lezarna šepčev.

Velika zalog, očajni bar, lastni indelek. Lek za ledje, z Angioltega, in Francije Nemčija itd. Velika zalog, finik bar, (in tubi) za slikarje, po ugodnih cenam. Lek za parkete in poda.

Mineralne vode

in nejbolj znanih vodočev laker, radi romantične župlje za žepljivanje itd.

25.000 gold.

avstrijskega Križa, ki so bili izkrenani že pred štirimi leti, našlo se je danes in bili so izplačani neki založi ubožni vdovi, posredovanjem verificijskega zavoda Zoldan-a in Trstu, nasproti cerkvi Rosario. Kdo ima vrednostno listine, naj se naroči v lastnem svojem interesu pri Zoldan-u.

Javna zahvala.

Svoj rodbini, prijateljem i znancem, koji su za vreme težke bolesti našega miloga sina, odnosno brata, svaka i strica

Rajka Revelante-a

nastojali, da njegovu bol utječljivom riječju ublaže i napokon toli mnogobrojno izkazali, milom, pokojniku poslednju čast, poprativ njegova smrtna ostanke do blagognog groba, ovim se najtoplje zahvaljujemo.

Neizreciva hvala gg. liečnikom, koji su nastojali, da pokojniku prerano smrti ugrabe. Osobita hvala prečasnem g. kanoniku P. Flagu, koji je mrtve ostanke do groba popratio; hvala najtoplja veleč. g. P. Puklicu, koji nije mario za trud ni trošak, samo da sprovod što ljepše izpade; hvala mnogobrojnom svećenstvu, koje je u toli lepom broju sprovodilo prisustvovalo: hvala napokon občinarnom lindarskim, prijateljem iz Pazina i Opatije i svoj drugoj. Stovanju gospodji iz raznih strana. Bog platio svima!

Lupoglava, dne 15. agusta 1896.

Ivan Ribarić

srak

u ime otca, braće, sestara i nečaka pokojnikovih.

Javna zahvala.

Razluženim srećem nad netom zatvorenim grobom našeg premlog sina, odnosno brata

Ivana Kapistrana Potočnika

župe-upravitelja i provizora kapitula barbarskog

zahvaljujemo se ovime javno svim i svakom, koji su nas prigodom smrti našeg sina, odnosno brata, bud kojim načinom nastojali, da nas tužne i razvijljene utječe i bar donekle preveliku bol ublaže.

Napošte budi hvala preč. g. Petru Mittonu, dekanu iz Vodnjanu, velečastnoj gg. svećenicima, Andriji Benigaru, Luki Kireu, Pravdoslavu Filipiću, Ivanu Cotelju, N. Klinaru, J. Megliću, C. Korbaru, J. Vrbki i vodnjanskim bogoslovom, kao što i Stovanju gospodi: Sebastijanu Malaboliću, občinskem načelniku, Vjekoslavu Kinkeli, učitelju i svim inim župljanim, koji su kod pogrebu prisustvovali i time milom pokojniku zadnju počast izkazali.

Barban, dne 15. agusta 1896.

Jurej
Antun
Josip

Marija ud. Potočnik
majka.

Zastupništvo dvokolice "Swift" iz občinice I. Stena

imaju podpisani

SEUNIS & DEKLEVA

na celi Fran Josip (Corse) br. 4 naprijed

izazivajući kavu

Vlastita radionica dvokolice "Swift", blizinski ot zice (Drathmatzen), popravljaonica dvokolice, šivačica strejeva, pušaka itd. nalazi se:

Nunakaj ulica br. 14

Prodaonica šivačkih strojeva, streliča, pušaka i drugega oruđa

nalazi se u Nunakoj ulici broj 18.

Za blaghotne naručbe preporučaju se:

SAUNIG & DEKLEVA

Tiskara Dolonc